DANMARKS NATIONALBANK

KLIMA

ANALYSE | Finansiel stabilitet og finansielle risici
22. januar 2025 | Nr. 1

Kreditinstitutter er godt rustet til at håndtere tab som følge af CO_2e-afgift på landbruget

Skrevet af

Søren Straarup Jensen
Senior Climate Analyst

ssje@nationalbanken.dk
+45 29686038

Tidsforbrug

19 sider

I november 2024 indgik et bredt flertal af Folketingets partier en politisk aftale om en CO_2e-afgift på landbruget. Afgiften, som indfases fra 2030, vil gøre klimabelastende landbrugsproduktion dyrere og dermed skabe et økonomisk incitament til omstilling og reduktion af udledningerne. Denne analyse undersøger betydningen af den kommende CO_2e-afgift for danske banker og realkreditinstitutter, der tilsammen har udlån for 274 mia. kr. til landbruget. Analysen viser, at selv hvis bedrifterne ikke reducerer deres udledninger i takt med indfasning af afgiften, står institutterne godt rustet til at håndtere potentielle tab på udlån.

Uden reduktioner skønnes landbruget i 2030 at stå for knap halvdelen af Danmarks CO_2e-udledninger

Landbruget står i dag for en tredjedel af Danmarks udledninger af drivhusgasser (CO_2e). Uden reduktioner skønnes denne andel at vokse til knap halvdelen i 2030. Afgiften, som indfases fra 2030 til 2035, skal understøtte en omstilling af klimabelastende landbrugsproduktion og dermed færre udledninger over tid.

Banker og realkreditinstitutter står godt rustet til at håndtere tab som følge af en CO_2e-afgift på landbruget

Den økonomiske situation i landbruget er forbedret siden 2016, og gælden er faldet betydeligt. Samtidig har banker og realkreditinstitutter generelt gode muligheder for at dække potentielle tab på udlån. Det skyldes især en høj sikkerhed i underliggende aktiver og deres løbende indtjening.

Potentielle tab på udlån til landbrug kan gøre enkelte institutter mere sårbare over for øvrige risici

For enkelte banker kan tab på udlån til landbrug, som følge af CO_2e-afgiften, øge sårbarheden over for et samtidigt eller efterfølgende økonomisk tilbageslag. Annonceringen og den gradvise indfasning af afgiften giver dog institutterne mulighed for at absorbere potentielle tab over flere år.

Hvorfor er det vigtigt?

En grøn omstilling af samfundet er vigtig for opfyldelsen af Danmarks klimamålsætninger i 2030 og på længere sigt. Hvis landbruget ikke reducerer dets udledninger, vil det blive dyrere for resten af samfundet at indfri klimamålene. Med lån for samlet 274 mia. kr. kan udfordringer i landbruget potentielt påvirke banker, realkreditinstitutter og den finansielle stabilitet.

Klimaforandringer og en grøn omstilling af samfundet kan generelt udfordre Nationalbankens målsætninger om stabile priser og finansiel stabilitet i Danmark. Derfor er det vigtigt, at Nationalbanken undersøger, hvordan og i hvilken grad klimaforandringer og forskellige udfald af den grønne omstilling kan påvirke økonomien og det finansielle system.

Hovedfigur
Kreditinstitutter vurderes at kunne håndtere potentielle tab på udlån til landbrug

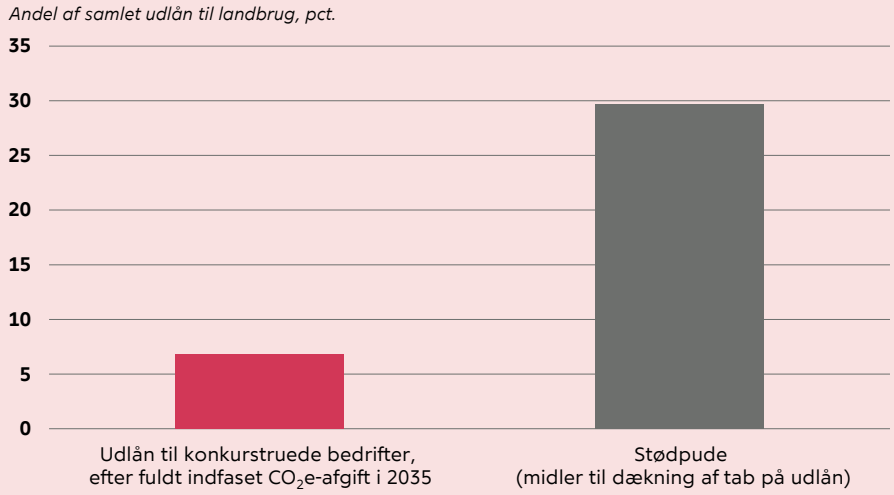

Anm.: Udlån til konkurstruede bedrifter i 2035 som følge af CO_2e-afgiften fra den grønne trepartsaftale. Udlånet (før nedskrivninger) er opgjort ultimo 2023 og fremskrevet til 2035 på baggrund af udviklingen i bedriftsregnskaber. Institutternes stødpude til dækning af tab på udlån udgøres i figuren af hhv. allerede bogførte nedskrivninger, sikkerhed/pant i underliggende aktiver, samt årligt resultat (før skat) i ét enkelt regnskabsår. Det årlige resultat er baseret på et gennemsnit af institutternes årsregnskaber for 2021-23). Både udlån og stødpude er opgjort ved et vægtet gennemsnit på tværs af institutter.

Kilde: SEGES Innovation P/S, Ekspertgruppen for en grøn skattereform, Danmarks Nationalbank og egne beregninger.

Emner

Klima | Finansiel stabilitet og finansielle risici | Bank- og realkredit | Udlån | Husholdninger og erhvervsvirksomheder

01

Landbrugets reduktioner er centrale for indfrielsen af Danmarks klimamål

Reduktion af drivhusgasudledninger er afgørende for, at Danmark kan indfri de nationale klimamål. Folketinget vedtog i 2020 den danske klimalov, som bl.a. fastsætter et mål om reduktion af drivhusgasudledningerne med 70 pct. i 2030 i forhold til niveauet i 1990. Samtidig skal Danmark være klimaneutral i 2050.[1]

Uden reduktioner skønnes landbruget i 2030 at stå for knap halvdelen af Danmarks samlede udledninger af drivhusgasser

Branchen "Landbrug, skovbrug og fiskeri" står i dag for en tredjedel af Danmarks samlede udledninger af drivhusgasser. Uden reduktioner skønnes denne andel at vokse til ca. 46 pct. i 2030, se figur 1.[2] De manglende reduktioner i landbruget vil kræve yderligere reduktioner andre steder for at sikre indfrielsen af Danmarks klimamål. Beregninger fra De Økonomiske Råd har tidligere vist, at opnåelse af 70-procentsmålet vil blive omkring tre gange dyrere for samfundet at nå, hvis landbruget blev fritaget for en afgift.[3]

FIGUR 1

Uden reduktioner skønnes landbruget i 2030 at stå for knap halvdelen af Danmarks samlede drivhusgasudledninger

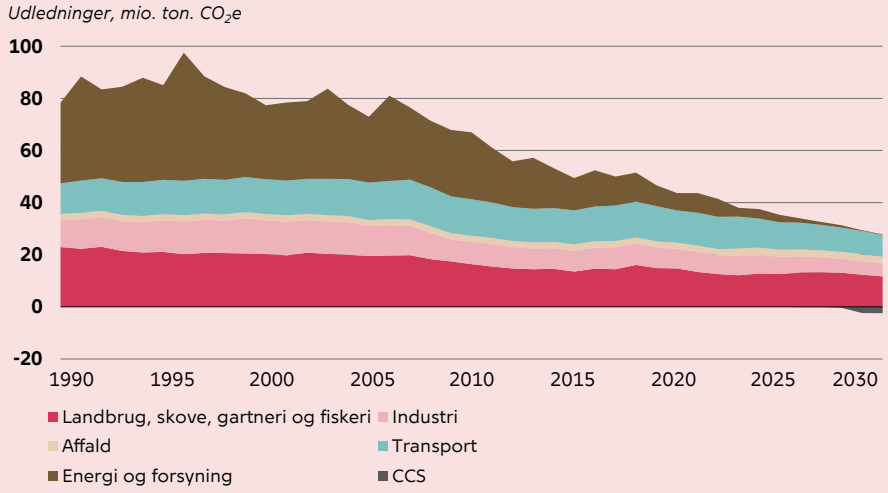

Anm.: Fremskrivningen af Danmarks udledninger og optag af CO_2e frem mod 2030. CCS (carbon capture and storage) er en betegnelse for teknologier, der kan fange og lagre CO_2 i undergrunden.
Kilde: Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, *Klimastatus- og fremskrivning 2024*.

[1] Se Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet for mere om Danmarks klimapolitik og -målsætninger (*link*).
[2] Se Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Klimastatus- og fremskrivning 2024 (*link*).
[3] De Økonomiske Råd, Økonomi og Miljø 2020 – Dansk klimapolitik frem mod 2030, afsnit I.5 (*link*).

Landbrugets udledninger i dag består primært af metangas (52 pct.), lattergas (31 pct.) og kuldioxid (17 pct.). Mens udledningerne af kuldioxid og lattergas i landbruget er faldet hhv. 42 og 33 pct. siden 1990, er udledningerne af metan, bl.a. fra husdyrenes fordøjelsessystem, stort set uændret i samme periode.[4]

Den grønne trepartsaftale indebærer en CO_2e-afgift på landbrugets udledninger fra 2030 og frem

Aftalen om Implementering af et Grønt Danmark blev vedtaget af et bredt flertal af Folketingets partier i november 2024. Aftalen indebærer en afgift på landbrugets udledninger af drivhusgasser (CO_2e[5]) fra husdyrs fordøjelse og gødningshåndtering. Afgiften vil blive indført i 2030 med en marginal sats på 300 kr. pr. udledt ton CO_2e, som gradvist øges til 750 kr. i 2035. Dette kombineres med et bundfradrag, som udgør 60 pct. af den gennemsnitlige udledning for den givne dyretype. Dermed vil den effektive afgiftssats være på hhv. 120 kr. i 2030 og 300 kr. i 2035.[6] Bundfradraget skal begrænse stigningen i omkostningerne som følge af afgiften og fastholde et incitament for den enkelte bedrift til at omstille produktionen og benytte den mest klimaeffektive produktion og teknologier.

Med aftalen afsættes omkring 43 mia. kr. til en langsigtet omlægning af Danmarks areal. Midlerne skal bl.a. sikre, at 140.000 hektar kulstofrige lavbundsjorde udtages af landbrugsproduktionen, oprettelse af 250.000 hektar ny skov, støtte til øvrig arealomlægning (herunder vådområder og ekstensivering) samt 100.000 hektar urørt skov. Derudover fastlægger aftalen bl.a. mål for reduktioner af kvælstofudledningen, som skal sikre god økologisk tilstand i danske kystvande og fjorde.[7] Denne analyse omhandler kun betydningen af CO_2e-afgiften og der tages ikke højde for øvrige elementer af den politiske aftale.

Med aftalen skønnes Danmark at kunne indfri 70 pct.-målsætningen i 2030, men der er fortsat betydelig usikkerhed om effekten af nogle politiktiltag

Med aftalen forventes det, at Danmark kan indfri 70 pct.-målsætningen i 2030.[8] Uventede udfordringer med at implementere allerede vedtaget klimapolitik eller andre risici, fx fra udlandet, kan dog føre til, at de nødvendige reduktioner ikke nås. Det vil kræve supplerende klimatiltag for fortsat at leve op til klimamålene, hvilket kan fordyre eller forcere omstillingen. Nationalbanken har tidligere kortlagt risici ved den grønne omstilling, og er i øjeblikket i gang med at vurdere de økonomiske og finansielle konsekvenser heraf.[9]

Hensigten med en CO_2e-afgift på landbrugets udledninger er at skabe et økonomisk incitament til at omstille produktionen og dermed reduktion af udledningerne. Generelt vil en ensartet afgift på tværs af udledninger bidrage til at sikre et markedsøkonomisk incitament til at reducere udledningerne, hvor det er mest effektivt. Dermed bliver omstillingen billigst mulig for samfundet.

[4] Se Danmarks Statistik, Drivhusgasregnskab for landbrug og gartneri, 2022, Tabel DRIVHUS2. Udledningerne af metangas kommer fra husdyrenes fordøjelsessystem og gødningshåndtering forbundet hermed. Lattergas stammer især fra kvælstofholdig gødning, mens kuldioxid stammer fra energiforbrug og kalkning af landbrugsjord. Se Landbrugsstyrelsens temaside om drivhusgasser fra landbruget (*link*).
[5] De enkelte drivhusgasser bidrager forskelligt til drivhuseffekten afhængigt af deres koncentration og evne til at absorbere varmestrålingen fra Jorden. Derfor omregnes de til en fælles enhed, såkaldt CO_2-ækvivalenter ("CO_2e"). Se mere på Danmarks Statistiks temaside om klima (*link*) og DMI (*link*).
[6] Se "Aftale om et Grønt Danmark", juni 2024 (*link*).
[7] Se "Aftale om Implementering af et Grønt Danmark", nov. 2024 (*link*).
[8] Ifølge aftalen anslås et potentiale for reduktioner på 1,8-2,6 mio. ton CO_2e i 2030. Såfremt de planlagte reduktioner ikke realiseres, skal tilsvarende reduktioner på op til 2,2 mio. ton CO_2e i 2030 findes ved andre tiltag på landbrugsområdet. Se "Aftale om Implementering af et Grønt Danmark", nov. 2024 (*link*).
[9] Se Deis-Bach, Ingholt, Oksbjerg og Jensen, Ny metode til at vurdere økonomiske og finansielle risici ved den grønne omstilling, Danmarks Nationalbank Memo, nr. 11, november 2024 (*link*).

02

Dansk landbrug er højt gældsat, men deres økonomi er forbedret i de senere år

Banker og realkreditinstitutter har i dag udlån til landbruget for 274 mia. kr. svarende til 14 pct. af det samlede erhvervsudlån. Realkreditinstitutterne står for omkring 80 pct. af udlånet til landbruget, se figur 2.

Igennem 00'erne voksede landbrugets gæld markant, bl.a. understøttet af stigende priser på jord og landbrugsejendomme.[10] Men udviklingen er vendt og siden 2016 er udlånet til landbrug faldet 43 mia. kr., svarende til knap 14 pct. Inflationen har samtidig bidraget til at udhule den reale værdi af gælden.

Knap 40 pct. af landbrugsudlånet er til planteproducenter, mens kvæg- og svineproducenter hver står for omkring 20 pct. Resten af udlånet er til bedrifter inden for andet husdyravl (11 pct.), skovbrug (4 pct.), serviceydelser inden for landbrug (4 pct.) og fiskeri (3 pct.).[11]

FIGUR 2

Institutternes udlån til landbrug er faldet med 14 pct. siden 2016

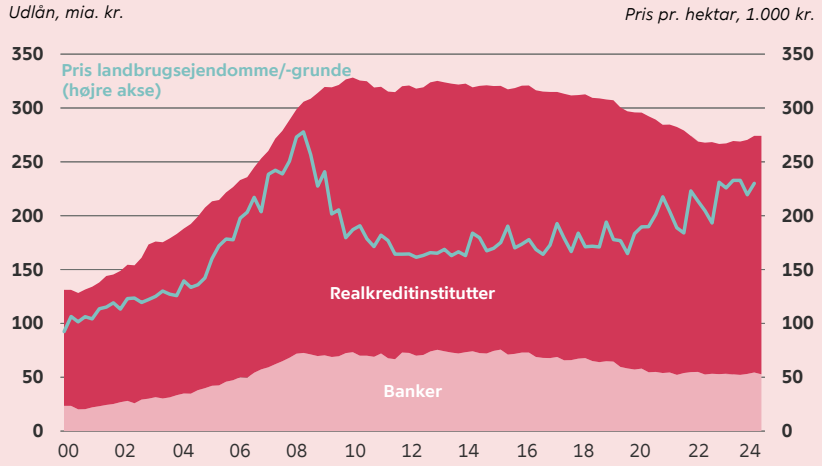

Anm.: Samlet udlån til branchen "Landbrug, Skovbrug og Fiskeri" for danske banker og realkreditinstitutter. Ejendomspriser er givet ved købesum pr. hektar ved almindelig fri handel for landbrug i hele landet. Sidste observation er november 2024 for udlån og 3. kvartal 2024 for priser på landbrugsejendomme/-grunde.
Kilde: Danmarks Nationalbank og Danmark Statistik (Statistikbanken, tabel EJEN77)

[10] Se Danmarks Nationalbank, Lave renter og rigelig udlånskapacitet sætter lånestandarder under pres, *Danmarks Nationalbank Analyse (Finansiel stabilitet)*, november 2018 (*link*).
[11] For omkring 1 pct. af udlånet er det ikke muligt at identificere bedrifternes driftsgren. Alle driftsgrene er inkluderet i analysen bortset fra fiskeri og jagt.

Bedrifternes økonomi er styrket siden 2016

For mange landbrugsbedrifter er den økonomiske situation forbedret siden 2016. Der er sket en generel konsolidering i branchen, og samtidig har en stor del af bedrifterne øget deres indtjening.[12]

Andelen af bedrifter med et positivt resultat (overskud) kombineret med en tilstrækkelig egenkapital og likviditet er vokset fra at udgøre 23 pct. af bedrifterne i 2016 til 37 pct. i 2023, se figur 3. Udviklingen er i høj grad drevet af en forbedret indtjening.

Aktuelt vurderes omkring 2 pct. af danske landbrugsbedrifter at være konkurstruede. Det er defineret ved et negativt resultat, lav egenkapital og lav likviditet. At være konkurstruet er dog ikke ensbetydende med, at bedriften rent faktisk vil gå konkurs. Men det er en stærk indikation på, at bedriftens økonomi er presset, og at den nuværende forretningsmodel kan være uholdbar. Se boks 1 for nærmere beskrivelse af de enkelte nøgletal og kriterier for, hvornår en bedrift betegnes som konkurstruet.

FIGUR 3

2 pct. af danske landbrugsbedrifter vurderes at være konkurstruet i dag

Andel af bedrifter, pct.

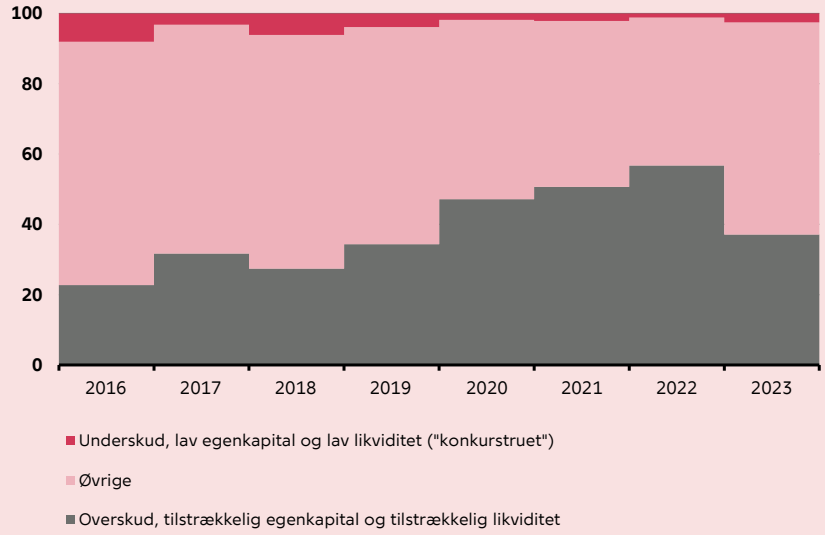

Anm.: En landbrugsbedrift karakteriseres som "konkurstruet", hvis årets resultat efter finansielle omkostninger er negativt ("underskud"), egenkapitalen udgør under 15 pct. af bedriftens samlede aktiver ("lav egenkapital") og likviditet fratrukket afskrivninger udgør under 5 pct. af bruttoudbyttet ("lav likviditet"). Udgangspunktet for analysen er et gennemsnit af bedrifts-regnskaber for 2021, 2022 og 2023. Se boks 1 for nærmere beskrivelse af de regnskabsmæssige nøgletal. "Øvrige" i figuren dækker over summen af de seks øvrige kombinationer af de tre nøgletal.

Kilde: SEGES Innovation P/S og egne beregninger.

[12] Antallet af bedrifter i Danmark er faldet fra ca. 42.000 (2010) til ca. 29.000 (2023), mens samlet dyrket areal er tæt på uændret i samme periode. Se Danmarks Statistik, Statistikbanken, tabel BDF11.

Andelen af nødlidende landbrugskunder er faldet markant siden 2017 og er nu på niveau med øvrige brancher

Andelen af landbrugskunder, som banker og realkreditinstitutter vurderer som værende nødlidende[13], har været markant faldende de senere år. Fra 2017 til 2024 er andelen faldet fra 27 til 6 pct., og er dermed på niveau med erhvervskunder i andre brancher, se figur 4.

FIGUR 4

Andelen af nødlidende landbrugskunder er faldet markant de senere år

Andel af samlet udlån, pct.

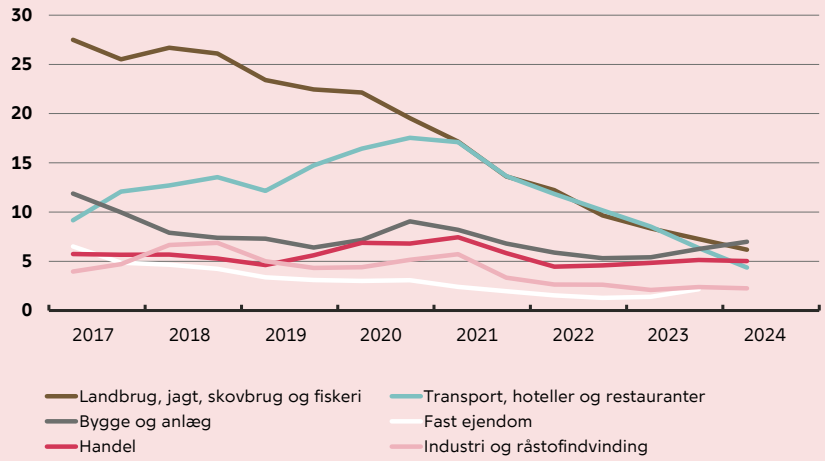

Anm.: Nødlidende lån for banker fordelt på branche. Et lån klassificeres som nødlidende, hvis låntager ikke har betalt renter, gebyrer og/eller afdrag i mere end 90 dage, eller hvis det vurderes som usandsynligt, at låntager fuldt ud kan opfylde sine betalingsforpligtelser, uden realisering af sikkerheder. Sidste observation er 1. halvår 2024.
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Stor udbredelse af variabelt forrentede lån øger sårbarheden over for højere renter

En holdbar økonomi er vigtig for en branche som landbruget, der er eksponeret over for mange forskelligartede risici. Det gælder både klimarelaterede risici, som vejrforhold (fx tørke) og indførelsen af en CO_2e-afgift, men også sygdomme blandt dyr og udsving i både inputpriser (fx energi) og afregningspriser (fx kød og mælk). Derudover har renteniveauet stor betydning for bedrifternes økonomi. Langt hovedparten af landbrugets gæld – 90 pct. ved udgangen af 2023 – er med variabel rente, hvilket øger sårbarheden over for højere renter. Samtidig er omkring halvdelen af gælden uden afdrag.

I løbet af 2022 og 2023 steg den gennemsnitlige kortfristede realkreditrente markant (fra -0,3 pct. til 4,1 pct.), hvorefter den faldt en smule igen i 2024. I det omfang bedrifterne ikke har afdækket deres renterisiko, vil højere renter have betydning for bedrifternes finansielle omkostninger og dermed deres gælds-serviceringsevne. Rentestigningerne har bidraget til at flere bedrifter har underskud i 2023 sammenlignet med året før. Konsekvenserne af højere renter kan også få banker og realkreditinstitutter til at vurdere flere landbrugskunder som værende nødlidende i de kommende år.

[13] Et lån klassificeres som nødlidende, hvis låntager ikke har betalt rente, gebyr og/eller afdrag i mere end 90 dage, eller hvis det vurderes som usandsynligt, at låntager fuldt ud kan opfylde sine betalings-forpligtelser, uden realisering af sikkerheder.

BOKS 1

Datagrundlag om bedrifternes økonomi og definition af konkurstruede bedrifter

Population
Stikprøven med data om danske landbrugsbedrifter er indsamlet af SEGES Innovation P/S, og baserer sig på årlige informationer om 4-5.000 danske landbrugsbedrifter i perioden 2016-2023. Stikprøven ændrer sig fra år til år. Udlånet til landbrugsbedrifterne, der indgår i stikprøven, udgør ca. en tredjedel af det samlede udlån til branchen. Ved brug af vægte fra Danmarks Statistisk kan resultater i stikprøven opgøres for landbruget som helhed. Udgangspunktet for analysen er bedriftsregnskaberne for 2021-23.

Definition af konkurstruede bedrifter
Landbrugsbedrifternes økonomiske robusthed kategoriseres i denne analyse på baggrund af tre regnskabsmæssige nøgletal. En bedrift betegnes som konkurstruet, hvis følgende tre betingelser er opfyldt:

1. Negativt årligt resultat efter finansielle omkostninger ("indtjening").
2. Egenkapital i pct. af samlede aktiver ("soliditetsgrad") under 15 pct.
3. Likviditet i pct. af bruttoudbytte ("likviditetsgrad") under 5 pct.

De to første kriterier tager bl.a. udgangspunkt i Finanstilsynets bonitetsklassifikation, hvor erhvervskunder inddeles på baggrund af kreditkvalitet. I klassifikationen fremgår, at kreditvurderingen af landbrugskunder baseres på bedriftens evne til at skabe tilstrækkelig indtjening fra driften, som bl.a. kan bruges på at afvikle gæld, og på den reelle egenkapital og dermed værdien af landbrugsejendommen.[1]

Det at være konkurstruet er dog ikke ensbetydende med, at bedriften rent faktisk vil gå konkurs. Men det er en stærk indikation på, at bedriften er økonomisk presset, og at den nuværende forretningsmodel kan være uholdbar.

Årets resultat efter finansielle omkostninger
En CO_2e-afgift skal dækkes af bedriftens resultat. I denne analyse anvendes årets resultat efter finansielle omkostninger, men før ejeraflønning og skat. Dermed er der taget udgangspunkt i bedriftens aktuelle struktur og finansiering. Et negativt resultat (underskud) indikerer, at bedriften har problemer med at skabe tilstrækkelig indtjening.

Egenkapital
En bedrifts egenkapital vil typisk fungere som en stødpude mod evt. driftsmæssige underskud. Samtidig vil en tilstrækkelig egenkapital give bedriften bedre muligheder for at foretage nødvendige investeringer. I denne analyse anvendes soliditetsgraden, som er egenkapitalens størrelse i forhold til samlede aktiver. I henhold til Finanstilsynets bonitetsklassifikation antages en soliditetsgrad på 15 pct. for landbrug at være et udtryk for spinkle kapitalforhold og dermed en utilstrækkelig økonomisk robusthed.

Likviditet
En bedrifts likviditet er vigtig for dens evne til at opfylde sine kortfristede forpligtigelser. Likviditet er i denne analyse opgjort ved årets resultat efter skat justeret for en række regnskabsmæssige værdiændringer fratrukket afskrivninger. Likviditeten er et udtryk for de midler, som den enkelte bedrift har til fx anlægsinvesteringer og afdrag på gæld. Likviditetsmålet er her opgjort relativt til bedriftens bruttoudbytte (omsætning). En negativ eller kun svagt positiv likviditet (op til 5 pct. af bruttoudbyttet) antages at være udtryk for en presset likviditet.

Brug af udvidet konkursbetingelse sammenlignet med *Ekspertgruppen for en grøn skattereform*
Denne analyse anvender en udvidet betingelse for, hvornår en bedrift karakteriseres som konkurstruet sammenlignet med betingelsen, som blev anvendt af *Ekspertgruppen for en grøn skattereform*.[2] Således baseres denne analyse på tre regnskabsmæssige nøgletal, hvor ekspertgruppen anvendte gældsprocent og likviditet, men ikke årets resultat (over-/underskud). Gældsprocenten knytter sig til forholdet mellem bedriftens egenkapital og gæld, og er derfor et alternativ til soliditetsgrad. Likviditetsmålet anvendt af ekspertgruppen er det samme, som anvendes i denne analyse.

[1] Se Finanstilsynet, Vejledning til regnskabsindberetning for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl., version 1. juni 2023 (*link*).
[2] Se Ekspertgruppen for en grøn skattereform – Endelig afrapportering, feb. 2024, afsnit 7.15 (*link*).

03

CO_2e-afgiften vil påvirke bedrifternes økonomi i forskelligt omfang

De direkte konsekvenser af en afgift vil variere meget fra bedrift til bedrift. Udledningerne afhænger i høj grad af driftsgren, og samtidig er der væsentlige forskelle på bedrifternes økonomiske forhold.

Beregningerne af CO_2e-afgiftens effekt på landbruget baseres på en fremskrivning af regnskaber for en stikprøve af danske bedrifter. Fremskrivningsperioden starter i 2025 ved annoncering af afgiften og slutter i 2035, hvor afgiften er fuldt indfaset. Bedrifternes udledninger, som omfattes af afgiften, kan ikke måles direkte, men kan opgøres på baggrund af den enkelte bedrifts aktiviteter og antallet af dyr.

Såfremt bedrifterne ikke reducerer deres udledninger i takt med indfasningen af CO_2e-afgiften, vil afgiften isoleret set føre til flere konkurstruede bedrifter. I så fald vurderes andelen af konkurstruede bedrifter at vokse fra omkring 2 pct. i udgangspunktet i 2025 til knap 4 pct. i 2035, se figur 5. Se boks 2 for nærmere beskrivelse af antagelser.

FIGUR 5

Indførelsen af en afgift fører til flere konkurstruede bedrifter

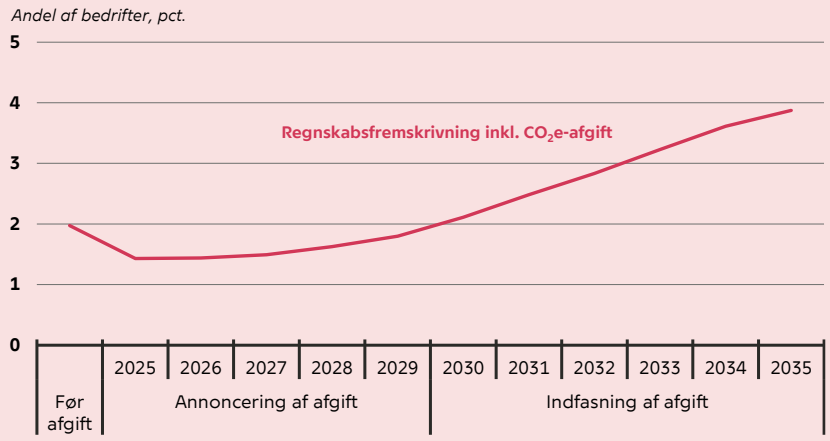

Anm.: Udvikling i andelen af bedrifter karakteriseret som konkurstruede med indførelsen af CO_2e-afgiften fra den grønne trepart. Se boks 2 for nærmere beskrivelse af data og antagelser.
Kilde: SEGES Innovation P/S, Ekspertgruppen for en grøn skattereform og egne beregninger

Afledte konsekvenser af en afgift kan få betydning for bedrifternes økonomi

Indførelsen af en afgift forventes at have en række afledte konsekvenser, der vil påvirke bedrifternes økonomi. Størrelsen af de forskellige effekter er baseret på forudsætninger i GrønREFORM anvendt af *Ekspertgruppen for en grøn skattereform*. Se mere i boks 2.

Allerede ved annoncering af afgiften antages en ændring i værdien af hhv. jord, bygninger og maskiner. Jord udgør i dag godt halvdelen af landbrugets samlede aktiver, mens bygninger og maskiner udgør hhv. 9 pct. og 7 pct. Jordpriserne forventes at stige omkring 10 pct. allerede omkring annoncering af afgiften. Det skal ses i sammenhæng med en øget efterspørgsel på jord grundet tilskud til privat skovrejsning.[14] Stigningen i jordpriser forklarer den faldende andel af konkurstruede bedrifter i 2025, se figur 5. I den resterede del af fremskrivningsperioden frem mod 2035 forventes relativt uændrede jordpriser. Mål for reduktioner af kvælstofudledningen, som er aftalt politisk, kan også få betydning for jordpriserne, men den potentielle effekt af dette indgår ikke i analysen.

Jordprisen antages at slå igennem for alle bedrifter på tværs af driftsgren og geografi, mens værdien af bygninger og maskiner, som forventes at falde gradvist over hele perioden, afhænger af driftsgren.

På baggrund af forudsætninger i GrønREFORM-modellen forventes en afgift derudover at påvirke både produktionsmængder og priser på landbrugsvarer. Et fald i produktionen vil føre til højere priser, og en del af den umiddelbare afgiftsbelastning kan overvæltes på forbrugerne i form af højere priser. Samlet set forventes disse effekter at mindske bedrifternes omsætning.

En CO_2e-afgift vil særligt påvirke animalsk produktion

Bedrifternes udledninger, og dermed afgiftens størrelse, afhænger i høj grad af driftsgren. Det vurderes, at særligt animalske producenter vil blive påvirket økonomisk af en afgift, se figur 6, da disse bedrifter typisk har højere udledninger end bedrifter med en plantebaseret produktion. I denne analyse påvirkes svineproducenter mere af afgiften end kvægproducenter. Udviklingen afspejler de aktuelle regnskaber, som har været særligt gode for kvægproducenter i 2022, hvilket forbedrer udgangspunktet for denne driftsgren.[15]

[14] Grøn trepart blev enige om en national tilskudsordning for privat skovrejsning med en fast tilskudssats på 75.500 kr./ha. Den endelige udmøntning skal politisk besluttes i 1. halvår 2025. Se "Aftale om et Grønt Danmark", juni 2024 (*link*) og "Aftale om Implementering af et Grønt Danmark", nov. 2024 (*link*).
[15] Se også Danmarks Statistik, Landbrugets regnskaber viste stor fremgang i 2022, juli 2023 (*link*).

FIGUR 6

Kvæg- og svineproducenter har de højeste udledninger, og vil derfor blive mest påvirket af en afgift

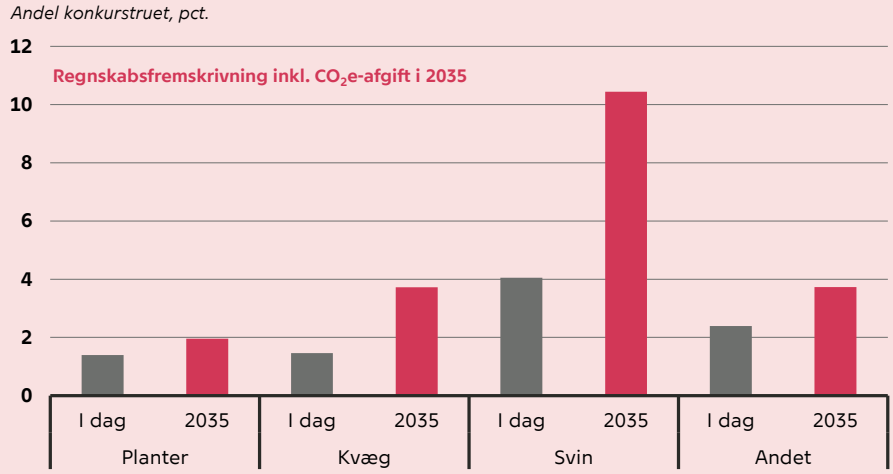

Anm.: Andel af bedrifter karakteriseret som konkurstruet fordelt på driftsgren. Kategorien "Andet" dækker bl.a. over fjerkræsproducenter. Se boks 2 for antagelser bag beregningerne.
Kilde: SEGES Innovation P/S, Ekspertgruppen for en grøn skattereform, Danmarks Nationalbank og egne beregninger

Bedrifter kan omlægge til produktion med et lavere klimaaftryk

Hensigten med en afgift er at skabe et økonomisk incitament til at omstille produktionen og dermed reducere udledningerne over tid. Jo mere den enkelte bedrift formår at reducere sine udledninger, des lavere vil omkostningerne ved afgiften være. En række tiltag kan bidrage til at reducere en bedrifts netto-udledninger. Det kan fx være anvendelse af fodertilsætningsstoffet Bovaer, som kan mindske udledningerne af metan hos konventionelle malkekøer. Denne effekt er medregnet i analysens resultater.

Reduktioner kan også opnås ved at bedriften omlægger produktionen, fx fra animalsk produktion til mere plantebaseret produktion. Der vil dog være omkostninger forbundet med dette, og der kan desuden være flere praktiske begrænsninger, som den enkelte bedrift må forholde sig til. Da det er vanskeligt at vurdere mulighederne for den enkelte bedrift, tager denne analyse ikke højde for bedrifternes mulighed for skift af driftsgren.

Tilbageførelse af afgiftsprovenu målrettes bedrifter, der rammes hårdest af CO_2e-afgiften, og har svært ved at omstille sig

Ifølge *Aftale om et Grønt Danmark* skal provenuet fra CO_2e-afgiften i 2030-31 tilbageføres til investeringer i bl.a. klimateknologi, grønne tiltag og produktions-omstilling, som målrettes de landbrug, der rammes hårdest af CO_2e-afgiften, og har svært ved at omstille sig. Tilbageførelsen vil primært gavne kvæg- og svine-producenter, som i dag har et højt klimaaftryk, i en overgangsperiode hen mod en mere klimavenlig landbrugsproduktion. En afgift vil således ikke trække ressourcer ud af branchen samlet set, men derimod indebære en omfordeling mellem de enkelte bedrifter og driftsgrene. Mulig tilbageførsel er ikke medregnet i analysens resultater. Det vil dog alt andet lige bidrage til en forbedring af vilkårene for de bedrifter, som rammes hårdest af en afgift.

BOKS 2

Opgørelse af de økonomiske konsekvenser af en CO_2e-afgift for landbrugsbedrifter – sådan har vi gjort

En CO_2e-afgift vil få en direkte konsekvens og en række afledte konsekvenser på bedrifternes økonomi. Effekterne er baseret på en række forudsætninger, som beskrives nærmere i denne boks.

Gennemslag af CO_2e-afgift på bedrifternes regnskaber
Udgangspunktet for analysen er bedriftsdata for 2021-23. På grund af store udsving i bedrifternes resultater fra år til år baseres beregningerne på et gennemsnit af de tre år. I fremskrivningsperioden fra 2025 til 2035 antages det, at bedrifternes regnskaber er identiske år efter år. Regnskaberne, herunder indtjening, egenkapital og likviditet, justeres kun for effekten af den indførte CO_2e-afgift på husdyr og afledte konsekvenser heraf. Det betyder, at et overskud (underskud) i et givent regnskabsår, som følge af andre forhold end CO_2e-afgiften, ikke fører til en forbedret (svækket) egenkapital over tid.

Afgiftssats og bundfradrag
Aftale om et Grønt Danmark indebærer en CO_2e-afgift på landbrugets udledninger fra husdyrs fordøjelse og gødningshåndtering. Afgiften indfases gradvist fra 300 kr. pr. udledt ton CO_2e i 2030 til 750 kr. i 2035. Dette kombineres med et bundfradrag, som udgør 60 pct. af den gennemsnitlige udledning for den givne dyretype. Dermed vil den effektive afgiftssats være på hhv. 120 kr. i 2030 og 300 kr. i 2035. I denne analyse anvendes den effektive afgiftssats i beregningen af effekten på bedrifternes regnskaber.

Ifølge aftalen skal bundfradraget begrænse stigningen i omkostningerne som følge af afgiften og samtidig fastholde et incitament for den enkelte bedrift til at omstille produktionen og benytte den mest klimaeffektive produktion og teknologier. Der er politisk lagt op til, at der i 2032 gennemføres et genbesøg af afgiftssatserne og bundfradragene.

Denne analyse omhandler kun betydningen af CO_2e-afgiften og der tages ikke højde for øvrige elementer af den politiske aftale. Bl.a. indebærer *Aftale om et Grønt Danmark* også indførelsen af et tilskud til reduceret gødningsanvendelse på 750 kr. pr. ton CO_2e fra 2028 og en CO_2e-afgift på udledninger fra udbragt landbrugskalk på 750 kr. pr. ton, der indfases gradvist fra 2028 til 2030.

Udledningskoefficienter for husdyr
CO_2e-afgiften dækker udledninger i forbindelse med både husdyrenes fordøjelse og håndteringen af gødning. Udformningen af afgiften er forenklet, så der anvendes gennemsnitlige udledningskoefficienter for de forskellige husdyrtyper. Udledningskoefficienterne er i overensstemmelse med Klimastatus- og fremskrivning 2022[1], og koordineret med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Antagelser fra GrønREFORM, en miljø- og klimaøkonomisk model for dansk økonomi
Indførelsen af en CO_2e-afgift antages at medføre en række afledte økonomiske konsekvenser for landbruget. Størrelsen af disse effekter stammer fra GrønREFORM, som er en miljø- og klimaøkonomisk model for dansk økonomi udarbejdet af DREAM-modelgruppen. Hovedformålet med modellen er at vurdere de samfundsøkonomiske samt klima- og miljømæssige effekter af politiske klimaudspil. Modellen blev bl.a. anvendt af *Ekspertgruppen for en grøn skattereform* til effektvurdering af forskellige afgiftsmodeller relateret til CO_2e-udledninger i landbruget.

I GrønREFORM er der udviklet et særskilt landbrugsmodul, der består af 11 landbrugsbrancher, som repræsenterer forskellige driftsgrene. En nærmere beskrivelse af modellen og modelleringen af landbruget kan findes på GrønREFORM's hjemmeside (*link*). I denne analyse anvendes resultaterne på brancheniveau fra GrønREFORM for alle bedrifter inden for den enkelte driftsgren.

Grøn trepartsaftale bygger på arbejdet i *Ekspertgruppen for en grøn skattereform*
Ekspertgruppen for en grøn skattereform præsenterede i februar 2024 tre overordnede modeller for en afgift på landbrugets ikke-energirelaterede udledninger. Afgiftsmodellen, som er vedtaget politisk på baggrund af aftalen i den grønne trepart, er indrettet med udgangspunkt i den afgiftsarkitektur, som ekspertgruppen anbefalede. Nationalbanken bidrog i 2023 til ekspertgruppens arbejde ved at vurdere effekterne af en CO_2e-afgift for danske banker og realkreditinstitutter.[2]

Fortsættes ...

... fortsat

Ændring i aktivpriserne på jord, bygninger og maskiner/inventar
En CO_2e-afgift antages at medføre værdiændringer af hhv. jord, bygninger og maskiner/inventar i landbruget. Udviklingen i aktivpriser vil føre til ændringer på bedriftens balance mht. egenkapital og aktiver i alt. Aktivpriserne antages at udvikle sig fra annoncering af afgiften (dvs. fra 2025) og frem til afgiften er fuldt indfaset i 2035. Jordpriserne antages at vokse med omkring 10 pct. efter annoncering, bl.a. understøttet af støtte til skov (se fodnote 15). I den resterede del af fremskrivningsperioden frem mod 2035 forventes relativt uændrede jordpriser. Ændringen i jordprisen antages at slå igennem for alle bedrifter, omend effekterne vil afhænge af de konkrete lokale muligheder for bl.a. skovrejsning. Mål for reduktioner af kvælstofudledningen, som er aftalt politisk, kan også få betydning for jordpriserne, men den potentielle effekt af dette indgår ikke i analysen.

Der antages et fald i aktivpriserne på hhv. bygninger og maskiner/ inventar. Størrelsen af faldet vil afhænge af både driftsgren (kvæg, svin, planter osv.) og hvorvidt bedriften er konventionel eller økologisk. Antagelserne omkring ændringer i aktivpriser stammer fra ekspertgruppens arbejde og model-output fra GrønREFORM.

Mulighed for at overvælte en del af afgiften i højere forbrugerpriser
På baggrund af forudsætninger i GrønREFORM-modellen forventes en afgift derudover at påvirke både produktionsmængder og priser på landbrugsvarer. Et fald i produktionen vil føre til højere priser, og en del af den umiddelbare afgiftsbelastning kan overvæltes på forbrugerne i form af højere priser. Samlet set forventes disse effekter at mindske bedriftens bruttoudbytte (omsætning) afhængig af driftsgren.

Virkemidler (bovaer)
Analysen indregner anvendelsen af fodertilsætningsstoffet Bovaer, der har en metan-reducerende effekt hos malkekøer. Forskning fra Aarhus Universitet (AU) konkluderer, at anvendelsen af Bovaer reducerer metan-udledningen fra malkekøer med 27 pct.[3] Bovaer er i dag ikke godkendt til brug i økologisk produktion.

Ingen bedrifter ændrer driftsgren som følge af en afgift
Analysens resultater tager ikke hensyn til om bedrifterne vil reagere på en given afgift i forhold til at omlægge til en mindre klimabelastende driftsgren.

[1] Se Energistyrelsen, Klimastatus og -fremskrivning 2022, april 2022 (*link*).
[2] Se Ekspertgruppen for en grøn skattereform – Endelig afrapportering, feb. 2024, afsnit 7.16 (*link*).
[3] Se bl.a. Fødevarestyrelsen (*link*) og Aarhus Universitet, DCA Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (*link*).

04

Kreditinstitutter står godt rustet til at håndtere tab

Med lån for samlet 274 mia. kr. kan udfordringer i landbruget potentielt påvirke banker, realkreditinstitutter og den finansielle stabilitet. Resultaterne i denne analyse viser imidlertid, at institutterne har gode muligheder for at dække potentielle tab som følge af CO_2e-afgiften på landbruget. Det skyldes især en høj sikkerhed/pant i underliggende aktiver og deres løbende indtjening.

For institutterne vil tab kunne materialisere sig gennem en øget kreditrisiko. Hvis økonomien i en bedrift svækkes, vil sandsynligheden for, at den misligholder sine lån stige. Det giver et højere forventet tab på udlånet for instituttet, hvilket kan øge instituttets sårbarhed over for øvrige risici.

For enkelte banker vil konkurstruede bedrifter udgøre over 20 pct. af landbrugsudlånet

Uden omstilling i landbruget vil knap 4 pct. af bedrifterne være konkurstruede i 2035, se forrige afsnit. Disse bedrifter har i dag lån for omkring 19 mia. kr., svarende til knap 7 pct. af det samlede landbrugsudlån. For enkelte banker vurderes over 20 pct. af landbrugsudlånet at være til konkurstruede bedrifter i 2035, se figur 7. For realkreditinstitutterne, som står bag størstedelen af udlånet til landbrug, vil konkurstruede bedrifter udgøre en relativt mindre andel.

FIGUR 7

For enkelte banker vil over 20 pct. af landbrugsudlånet være til konkurstruede bedrifter efter fuld indfasning af afgiften

Udlån til konkurstruede bedrifter i pct. af samlet landbrugsudlån efter fuldt indfaset CO_2e-afgift i 2035

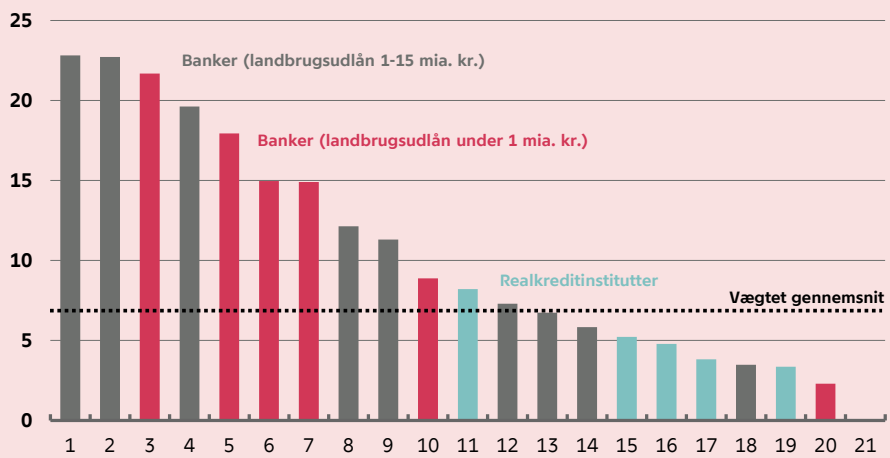

Anm.: Institutterne er grupperet efter instituttype (bank og realkreditinstitut) og samlet landbrugsudlån i mia. kr. Beregningerne er baseret på en stikprøve af bedriftsregnskaber, som under nogle givne betingelser antages at være repræsentativ for det enkelte instituts samlede landbrugsudlån. Se boks 3 for en beskrivelse af antagelser bag beregningerne på institutniveau.

Kilde: Danmarks Nationalbank, SEGES Innovation P/S, Ekspertgruppen for en grøn skattereform og egne beregninger

Tab på udlån kan dækkes med bl.a. bogførte nedskrivninger og sikkerhed

Kreditinstitutter kan dække tab på udlån på flere måder, hvilket samlet betegnes som institutternes "stødpude". For det første kan et institut anvende allerede bogførte nedskrivninger. Det er midler, der i forvejen er reserveret til dækning af tab på udlån. For det andet vil et institut ofte have høj sikkerhedsstillelse bag udlånet i form af pant i de belånte ejendomme (fx i jord og/eller bygninger). I tilfælde af misligholdelse vil instituttet have mulighed for at realisere de belånte aktiver, der er stillet som sikkerhed. Der kan være usikkerhed om værdien af disse aktiver og hvad de rent faktisk kan realiseres til.

Hvis de bogførte nedskrivninger og sikkerheden i underliggende aktiver ikke er tilstrækkelig til at dække tab, har et institut yderligere to værn til rådighed. I første omgang kan instituttet anvende en del af dets løbende indtjening. Er den løbende indtjening heller ikke tilstrækkelig, kan instituttet i sidste ende gøre brug af sin kapitaloverdækning. Kapitaloverdækningen er den overskydende kapital, som et institut har til rådighed udover det lovgivningsbestemte kapitalkrav.[16] Instituttets indtjening og kapitaloverdækning skal dog også anvendes til andre formål, fx til dækning af øvrige tab, som instituttet kan stå overfor.

Institutterne står generelt godt rustet til at håndtere tab som følge af en afgift

Kreditinstitutterne har generelt gode muligheder for at dække tab på udlån til landbrug som følge af CO_2e-afgiften, se figur 8. Institutternes stødpude består af nedskrivninger, sikkerhed/pant og gennemsnitligt årligt resultat for 2021-23.

FIGUR 8

Kreditinstitutterne kan håndtere potentielle tab på udlån til landbrug

Udlån til konkurstruede bedrifter efter fuldt indfaset CO_2e-afgift og midler til dækning af tab ("stødpude")

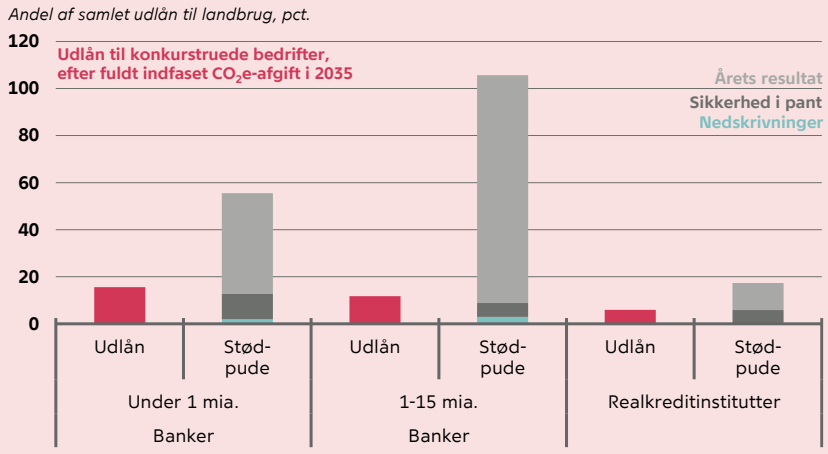

Anm.: Institutterne er grupperet efter instituttype (bank og realkreditinstitut) og samlet landbrugsudlån i mia. kr. Udlånet (før nedskrivninger) er opgjort ultimo 2023 og fremskrevet på baggrund af udviklingen i bedriftsregnskaber. Institutternes stødpude til dækning af tab på udlån består af hhv. allerede bogførte nedskrivninger, sikkerhed/pant i underliggende aktiver, samt årligt resultat (før skat) i ét enkelt regnskabsår (et gennemsnit af årsregnskaber for 2021-23) Både udlån og stødpude er opgjort ved et vægtet gennemsnit på tværs af institutter.

Kilde: Danmarks Nationalbank, SEGES Innovation P/S, Ekspertgruppen for en grøn skattereform og egne beregninger.

[16] Kreditinstitutter er underlagt en række krav fra myndighedernes side til både størrelsen og sammensætningen af deres kapital. Kapitalkravene skal sikre, at institutterne har tilstrækkelig kapital i forhold til de risici, de påtager sig. Se nærmere i boks 3 og Danmarks Nationalbank, Viden om kapitalkrav til banker (*link*).

Realkreditinstitutterne har en lavere samlet indtjening i forhold til udlån til landbruget end bankerne. Det skyldes, at udlånsforretninger til landbruget udgør en større del af den indtjeningsgivende aktivitet i realkreditinstitutter end det er tilfældet i banker.

Potentielle tab kan tære på enkelte bankers robusthed

For enkelte banker kan en høj eksponering over for landbrug medføre, at de potentielle tab kan blive så store, at instituttets nedskrivninger og sikkerhed ikke er tilstrækkelig. I den situation kan det blive nødvendigt for instituttet at anvende indtjening og potentielt overdækning til gældende kapitalkrav. I tilfælde, hvor tab på landbrugskunder tærer væsentligt på et instituts indtjening og en del af kapitaloverdækningen, kan det svække robustheden i tilfælde af et samtidigt eller efterfølgende økonomisk tilbageslag.

Realkreditinstitutter er godt stillet i forhold til at håndtere potentielle tab

For realkreditinstitutterne vil nedskrivninger og sikkerhedsstillelsen bag udlånet være tilstrækkelig til at dække tab. Samtidig understøtter tre forhold realkreditinstitutternes forudsætninger for at dække tab. For det første er den maksimale lånegrænse for realkreditinstitutter over for landbrug på 70 pct. i forhold til ejendommens værdi.[17] For det andet har realkreditinstitutterne ofte pant inderst i prioritetsrækkefølgen, hvilket betyder, at instituttet har førsteret til at anvende pantsatte værdier til at dække tab, hvis låntager misligholder sin gæld. Af samme grund har realkreditinstitutter ofte hensat færre midler til fremtidige nedskrivninger end banker.

Endelig vil en koncernforbunden eller samarbejdende bank ofte være formidler af realkreditlånet. Som en del af formidlingsaftalen har banken stillet en vis tabsgaranti eller lignende bag realkreditudlånet, hvilket vil gøre banken forpligtet til at bære en del af realkreditinstituttets tab.

Analysens resultater kan overvurdere effekten af CO_2e-afgiften på landbruget

Analysens resultater kan overvurdere effekterne af en afgift. For det første tager beregningerne udgangspunkt i, at kreditinstitutterne får tab på *hele* udlånet til konkurstruede bedrifter. Det at være konkurstruet er dog ikke ensbetydende med, at den enkelte bedrift rent faktisk går konkurs. For det andet indebærer resultaterne en konservativ antagelse om, at CO_2e-afgiften *ikke* medfører en omstilling og færre udledninger i landbruget, hvilket ellers er hensigten med en afgift. Færre udledninger vil betyde færre omkostninger forbundet med afgiften. Endelig er beregningerne baseret på en uændret udlånsportefølje og stødpude i institutterne. Alle tre forhold bidrager til, at resultaterne angiver en øvre barre for effekten af den indførte afgift. Se mere i boks 3.

Gradvis indfasning af afgift øger institutternes handlemuligheder

Institutternes potentielle kredittab vil ikke materialisere sig i det øjeblik en CO_2e-afgift bliver annonceret eller indfaset. Fremskrivningen viser, at kredittabene sandsynligvis vil fordele sig over en årrække.

Annonceringen og den gradvise indfasning af afgiften understøtter således den finansielle stabilitet. Det giver banker og realkreditinstitutter mulighed for at absorbere potentielle tab over flere år. Samtidig får institutterne mere tid til at tilpasse deres udlånsportefølje og kapitalplanlægning, ligesom landbruget får længere tid til at omstille produktionen i en grønnere og mindre CO_2e-intensiv retning.

[17] Se bl.a. Finans Danmark, Forstå dit realkreditlån - Lånegrænser, løbetider og afdragsfrihed (*link*).

BOKS 3

Opgørelse af potentielle tab på udlån for institutter – sådan har vi gjort

Kobling af bedriftsdata med kreditregisteret
Udlån til konkurstruede bedrifter for den enkelte bank eller realkreditinstitut opgøres ved at koble beregninger på bedriftsniveau med informationer om bedrifternes gæld mv. i kreditregisteret[1]. Udlån er opgjort ultimo 2023.

Med udgangspunkt i stikprøven med regnskaber for landbrugsbedrifter fra SEGES Innovation P/S beregnes andelen af konkurstruede bedrifter. Beregningen gennemføres på baggrund af data om bl.a. antallet af dyr i den enkelte bedrift, og opgøres på institutniveau fordelt på driftsgrene.

Eftersom resultaterne baserer sig på en stikprøve af bedrifter, som derefter anvendes som retvisende for hele instituttets udlån til landbrug, er der visse usikkerheder forbundet med resultaterne. Den faktiske eksponering over for konkurstruede landbrug for det enkelte institut kan være anderledes end hvad stikprøven forudsiger. Der er foretaget en række justeringer på baggrund af dette, hvor der bl.a. tages højde for fordelingen af lån på nedskrivningsstadier for hele instituttets udlån til landbrug inden for de enkelte driftsgrene. For enkelte institutter vurderes stikprøven at være for lille og resultater fremgår derfor ikke.

Beregningerne medtager kun institutternes direkte lån til landbrug. Der ses bort fra lån til følgeerhverv.

Udlån til konkurstruede bedrifter
I analysen antages, at kreditinstitutter får tab på *hele* udlånet til konkurstruede bedrifter. Det indebærer en antagelse om, at alle konkurstruede bedrifter misligholder deres gæld, dvs. udlånet får en misligholdelsessandsynlighed (probability of default, PD) på 100 pct. Dermed nedskrives den samlede restgæld fratrukket instituttets sikkerheder i underliggende aktiver. Det at være konkurstruet er dog ikke ensbetydende med, at den enkelte landbrugsbedrift går konkurs, men det er en stærk indikation på, at bedriften er økonomisk presset, og at den nuværende forretningsmodel kan være uholdbar.

Der tages ikke højde for formidlingsaftaler mellem banker og realkreditinstitutter, herunder tabsgarantier mv. Derfor antages realkreditinstitutterne at bære den fulde risiko ved det samlede realkreditudlån, og ikke den bank, som har formidlet lånet til kunden.

Nedskrivninger
Institutternes allerede bogførte nedskrivninger på deres landbrugskunder er opgjort ved de akkumulerede nedskrivninger for de enkelte lån, som indberettes til kreditregisteret. Der tages højde for evt. ledelsesmæssige tillæg/skøn relateret til institutternes landbrugsudlån.

Sikkerhed bag udlån
Når banker og realkreditinstitutter yder lån til fx virksomheder vil institutterne typisk kræve sikkerhed for deres udlån i form af pant i underliggende aktiver. Dette kan fx være sikkerhed/pant i jord, bygninger, maskiner mv. I denne analyse opgøres værdien af et instituts sikkerheder ved den del af et låns restgæld, som instituttet har allokeret sikkerhed/pant i. Værdien af sikkerhed for et givent lån kan ikke anvendes til at dække tab på et andet lån, og værdien af sikkerhed som overstiger værdien af restgælden på det enkelte lån medtages ikke i analysen.

I tilfælde af misligholdelse vil instituttet have mulighed for at realisere de belånte aktiver, der er stillet som sikkerhed. Der kan dog være usikkerhed om værdien af disse aktiver og hvad de rent faktisk kan realiseres til. Værdien vil bl.a. afhænge af generelle markedsforhold. Værdien af institutternes sikkerheder tager udgangspunkt i det nuværende niveau (ultimo 2023) og justeres ikke på baggrund af CO_2e-afgiften.

Indtjening
Analysen anvender et gennemsnit af institutternes resultat før skat i de tre regnskabsår 2021-23.

Overdækning til gældende kapitalkrav
Kreditinstitutter er underlagt en række krav fra myndighedernes side til både størrelsen og sammensætningen af deres kapital. Kapitalkravene skal sikre, at institutterne har tilstrækkelig kapital i forhold til de risici, de påtager sig. Institutternes kapitalkrav er fastlagt på baggrund af et individuelt solvensbehov og en række kapitalbufferkrav, herunder en kapitalbevaringsbuffer, en kontracyklisk kapitalbuffer og en SIFI-buffer. Sidstnævnte gælder kun for systemisk vigtige finansielle institutter, SIFI'er. Overdækning opgøres til det samlede kapitalkrav, inkl. kapitalbuffere. De risikovægtede eksponeringer, RVE, antages uændrede i fremskrivningen.

[1] Kreditregisteret (*link*) er en indberetning til Finanstilsynet og Nationalbanken, som indeholder detaljerede oplysninger om monetære finansielle institutioners (MFI'ers) udlån og kreditter til alle typer af debitorer (både husholdninger, virksomheder og selvstændige) og for alle typer af lån/kreditter. Formålet med at etablere et kreditregister er at forbedre datagrundlaget for Nationalbankens overvågning af den finansielle stabilitet og udvide datagrundlaget for Finanstilsynets tilsynsvirksomhed.

Må vi sende dig *nyheder* fra Nationalbanken?

Få besked om vores nyeste udgivelser direkte i din indbakke.

Læs mere om vores nyhedsservice
og tilmeld dig på *nationalbanken.dk/da/nyhedsservice,*
eller *scan QR-koden.*

Du kan også få vores nyheder som RSS-feeds.
Læs mere på nationalbanken.dk/da/rss-feeds.

Publikationer

NYT

Nyt er en appetitvækker, der giver et hurtigt indblik i en af Nationalbankens længere publikationer. Nyt er for dig, der har brug for et let overblik og godt kan lide en tydelig vinkling.

STATISTIKNYHED

Statistiknyheder sætter fokus på de nyeste tal og tendenser i Nationalbankens statistikker. Statistiknyheder henvender sig til dig, der vil have hurtig indsigt i aktuelle finansielle data.

RAPPORT

Rapporter er en tilbagevendende beretning om Nationalbankens arbejdsområder og virksomhed. Her finder du bl.a. Nationalbankens årsrapport. Rapporter er for dig, der har brug for en status og opdatering på den forgangne periode.

ANALYSE

Analyser fokuserer på aktuelle emner, som er særligt relevante for Nationalbankens formål. Analyser kan også indeholde Nationalbankens anbefalinger. Her finder du bl.a. vores prognose for dansk økonomi og vores vurdering af den finansielle stabilitet. Analyser henvender sig til dig, der har en bred interesse for økonomiske og finansielle forhold.

ECONOMIC MEMO

Economic Memo giver indblik i det analysearbejde, som Nationalbankens ansatte er i gang med. Economic Memo indeholder fx baggrundsanalyser og metodebeskrivelser. Economic Memo henvender sig primært til dig, der i forvejen har kendskab til økonomiske og finansielle analyser.

WORKING PAPER

Working Paper præsenterer forskningsarbejde fra både ansatte i Nationalbanken og vores samarbejdspartnere. Working Paper henvender sig primært til dig, som er fagperson, og til dig med interesse for forskning inden for centralbankvirksomhed samt økonomi og finans i bredere forstand.

Analysen består af en dansk og engelsk version. I tilfælde af tvivl om oversættelsens korrekthed gælder den danske version.

Danmarks Nationalbank
Langelinie Allé 47
2100 København Ø
+45 3363 6363

Redaktionen er afsluttet 17. januar 2025

DANMARKS NATIONALBANK